

Inventering av lökgroda och stinkpadda på Revingefältet 2009.

Jon Loman

Rana Konsult

jon@rana.se

Syfte och bakgrund

Inventeringen ska fastställa statusen för de två sällsynta grodarterna lökgroda och stinkpadda (strandpadda) på Revingefältet i östra delen av Lunds kommun.

Båda arterna är sedan gammalt kända i området. Gislén & Kauri (1959) uppger dokumenterade exemplar av lökgroda från Revingeby och Revingehed, båda utan årtal, samt för stinkpadda från Silvåkra (1929), Krankesjön (utan årtal) och Revinge (1929). Berglund (1976) anger en förekomst av lökgroda och flera av stinkpadda från Krankesjötrakten, dokumenterade under tiden 1960-1975. I början av 70-talet var stinkpaddan talrik i Tvedöra grustag och fynd av lökgroda gjordes i Svarta Hålsområdet och vid en numera igenlagd damm strax söder om den ekologiska forskningsstationen (vid den rivna gården Amenebro) (egna observationer). Under 90-talet är lökgrodan känd från en damm väster om Krankesjön (Pf18, se karta i slutet av rapporten) och i en norr om Svarta Hål (Pf9) (Ralph Tramontano muntl.). Inventeringar 1993-96 (Berglund 1998) gav fynd av lökgroda i samma två dammar. Vid inventeringar 1998-99 hittades stinkpadda bara i området norr Ella gård (Bc5) (Berglund 2000). 1999 grävdes genom Lunds kommuns försorg 13 dammar som nygrävningar eller rensning av gamla dammar. De flesta var tänkta att gynna lökgroda, tre mindre dammar väster om Krankesjön dock närmast för stinkpadda. 2001 inventerades dessa och en del andra dammar på västra delen av Revingefältet (G. Andersson muntl., Andersson 2001). Då hittades lökgroda i fem dammar (Pf7, Pf31, Pf9, Pf17, ??) och stinkpadda i tre områden (Bc3, Bc5 och Bc1). I samband med sökande efter konfliktpunkter mellan trafik och sällsynta grodor hittades en stinkpadda på grusvägen SV Svarta Hål (Loman 2004). Under 2006-2008 har Jan Pröjts observerat rikligt spel både söder och norr om Svarta Hål (Bc1 o Bc2) och söder om Ella gård (Bc6) (Artportalen 2009). Under 2008 lekte minst ett tiotal stinkpaddor i f.d. grustaget just syd Svarta Hål (Bc1) (Bilaga 4, huvudsakligen pöl "B", egen observation).

Metod

Lökgroda

Inventeringen skedde under perioden 4e april till 5e maj. Inför inventeringen valdes 32 dammar inom västra delen av Revingefältet och byn Sandby mosse såsom potentiellt intressanta för lökgroda (se karta sist i rapporten). Arbetet koncentrerades på de mest lovande dammarna och 26 av dem inventerades 1 till 7 gånger var, 16 minst 3 gånger.

I en holländsk studie (van Gelder & Hoedmaker 1971) hade lökgrodans spel en topp på dagen, följt av tystnad sen eftermiddag och ny spelaktivitet på natten. Under den tidigare delen av säsongen, men väl den senare, pågick inget spel på efternatten och morgonen. Alla årets inventeringar, utom en, skedde nattetid, från en dryg halvtimme efter solens nedgång till midnatt (sommartid, dvs en timme före nattens mitt). 10e april inventerades de mest sannolika dammarna på eftermiddagen eftersom lökgroda tidigare på dagen hörts i Högaborg. Vid dammbesöken gick jag runt dammarna och på ett par ställen lyssnade jag med en monofon pelobatofon (undervattensmikrofon med filter som släpper igenom de frekvenser som är aktuella för lökgroda).

Lökgrödehane från Tryde. Denna sitter för ovanlighets skull ovan vattenytan.

Tabell 1. Besökssammanställning. Pf1-Pf32 avser dammar som sökts m.a.p. lökgröda. Bc1-Bc7 avser platser varifrån lyssnats efter stinkpadda. Även några dammar där jag planerat lyssna efter lökgröda om jag fått indikationer på att arten funnits kvar i närheten är medtagna för att inte bryta nummerföljden. Beteckningar enligt kartor sist i rapporten (Bilagorna 1 och 2). Boris # är de dammnummer som använts i Berglund (1998) och Berglund (2000). ZooBoTec # är de nummer som använts i Andersson (2001).

Damm/Plats	Boris #	Zoobotec #	Ant. Besök	Tid	Obs:
Pf1			3	9/4-28/4	
Pf2			1	4/4	
Pf3		St-1	2	20-25/4	
Pf4		St-2	2	20-25/4	
Pf5			3	9/4-25/4	
Pf6		St-6	7	9/4-28/4	Lökgröda 1 gång
Pf7		St-4	6	9/4-25/4	
Pf8		St-6	4	9/4-25/4	
Pf9	81-02		6	4/4-25/4	

Pf10		4	4/4-25/4	
Pf11	St-8	2	4/4-10/4	
Pf12	St-7	3	4/4-24/4	
Pf13		0		
Pf14	St-9	5	4/4-24/4	
Pf15		1	5/5	
Pf16		0		
Pf17		4	4/4-25/4	
Pf18	81-03	4	4/4-25/4	
Pf19		4	4/4-25/4	
Pf20		2	10/4-25/4	
Pf21		0		
Pf22	St-10	2	4/4-23/4	
Pf23		0		
Pf24		0		
Pf25		0		
Pf26		1	4/4	
Pf27	St-11	3	10-25/4	
Pf28	St-12	3	10-25/4	
Pf29	St-13	1	20/4	
Pf30	St-5	3	15/4-25/4	
Pf31		1	25/4	
Pf32		3	9/4-28/4	
Bc1		8	9/4 - 27/5	
Bc2		9	9/4 - 27/5	Stinkpadda 2 ggr
Bc3		4	28/4-25/5	
Bc4		3	20/4-25/5	
Bc5	81-39	4	15/4-22/5	
Bc6		8	15/4-27/5	
Bc7		4	4/5-27/5	

Stinkpadda

Inför inventeringsarbetet definierades 7 avlyssningsplatser. De valdes så att alla under senare år kända lekplatser plus de tre nygrävda dammarna väster om Krankesjön låg inom 400 m från en sådan plats. Under perioden 9e april till 27e maj avlyssnades dessa platser mellan 3

och 9 gånger var. Starten 9e april kan synas tidigt men redan 14e april rapporterades ägg av stinkpadda från Järavallen (Pröjts, Artportalen 2009). Lyssnandet skedde vid olika tidpunkter från en halvtimme efter solnedgången fram till kl 01.00 (sommartid). I de fall spel hördes räknades antalet hanar på lekplatsen.

Resultat

Lökgroda

Endast en indikation på lökgroda erhöles. Den 25e april hördes ett enstaka kväk av en lökgroda på stranden av damm Pf6. Något mer hördes inte, vare sig den kvällen eller vid förnyad kontroll 28/4. Dammen hade tidigare kontrollerats 10e, 15e och 20e april utan framgång. Det förefaller som arten inte är helt borta från Revingefältet men den är troligen mycket sällsynt. Det mesta tyder på att den minskat sedan inventeringen år 2001 (Andersson 2001). Det föreligger inga rapporter under Artportalen (2009) sedan dess.

Stinkpadda

Stinkpadda hördes och observerades i ett system av grunda pölar just norr Svarta Hål. I dessa pölar sågs också små yngel i slutet av maj och mitten av juni. Vid besöken i slutet av juni, slutet av juli och augusti hittades dock inga yngel eller metamorfer, trots att det fortfarande var gott om vatten.

Tabell 2. Koordinater för pölar norr om Svarta Hål. Se även Bilaga 3.

Beteckning	Norr	Öster	Observationer av stinkpadda
A	6179256	1351105	28/4: 8 han., 22/5: 5 han., 27/5: Mkt yngel, 17/6: Nga yngel
B	6179277	1351124	28/4: 1+ han., 22/5: 2 han., 27/5: Enstaka yngel, 17/6: Flera yngel
C	6179280	1351111	22/5: 3 han.,
D	6179309	1351064	28/4: 1+ han., 22/5: 2+ han., 27/5: Mkt. yngel
E	6179310	1351054	28/4: 1+ han., 22/5: 2+ han.
F	1679321	1351031	
G	1679294	1351074	

Observationer av stinkpadda på Revingefältet har under 2009 även gjorts av Jan Pröjts (Artportalen 2009). I slutet av maj hördes spel söder Ella gård (Bc5) och dessutom hittades yngel i den avlånga pölen ("D" på Bilaga 4) i f.d. grustaget söder Svarta Hål.

Stinkpaddehane som spelar just söder Svarta Hål, april 2008.

Utvärdering

Lökgroda

Det är lite förvånande att lökgrodan tycks ha gått tillbaka trots de år 2000 nygrävda dammarna som senare i några fall utnyttjades. En fundering är att jordmånen trots allt inte riktigt är den rätta i området. De nygrävda dammarna Pf6, Pf7, Pf31 och Pf8 ligger på torvmark, snarare än de lätta sandiga jordar som tycks vara artens favoritsubstrat. Dessutom har utvecklat en tät grässvål som kan vara svår genomtränglig för lökgrodor. Om fälten tidigare plöjdes kan detta gynnat dem. Kanske kan på sikt vildsvinen göra något åt problemet. Jorden kring den tidigare kända lökgrodedammen Pf9 är numera rätt hårt packad genom kreaturstramp. Inne bland Svarta Hålsdungarna, 100 m söderut, borde sandjorden dock vara mycket lämplig. Strax väster om fältet, i västra delen av Sandby mosse by finns två nygrävda dammar omgivna av fält med vad som verkar vara idealisk jord. Att marken här brukas innebär visserligen en risk vid plöjning men också en garanti för att den förblir lucker. Dock verkar dammarna vara grävda som kräftdammar vilket gör att de kanske inte är något att satsa på. Sammanfattningsvis är jag rätt tveksam till om det är lönt att alls satsa på arten inom området. Det finns knappast mycket mer man kan göra. Det är upp till lökgrodorna själva om populationen ska klara sig.

Stinkpadda.

Det är tydligt att det finns hyggligt stabil population stinkpadda, både kring Svarta Hål och nordväst Krankesjön/Ella gård. Arten är svårinventerad och kan lätt undgå upptäckt enstaka år. I år missade jag dem både söder om Svarta Hål och kring Ella gård trots flera försök "bra" kvällar.

Populationerna tycks dock vara rätt små och det mesta tyder på att reproduktionen misslyckats. Det gäller även förra året då jag såg arten under lek, inklusive par i amplexus, i f.d. grustaget söder om Svarta Hål. Några yngel kunde aldrig bekräftas. Förra året hittade jag även yngel i svackorna på stridsvagnsstråket just NV Krankesjön. Dessa svackor torkade dock ut ganska snart.

Jag tror dock att det är lönt att satsa på åtgärder för att gynna dessa populationer. Det finns tre former av åtgärder som bör övervägas.

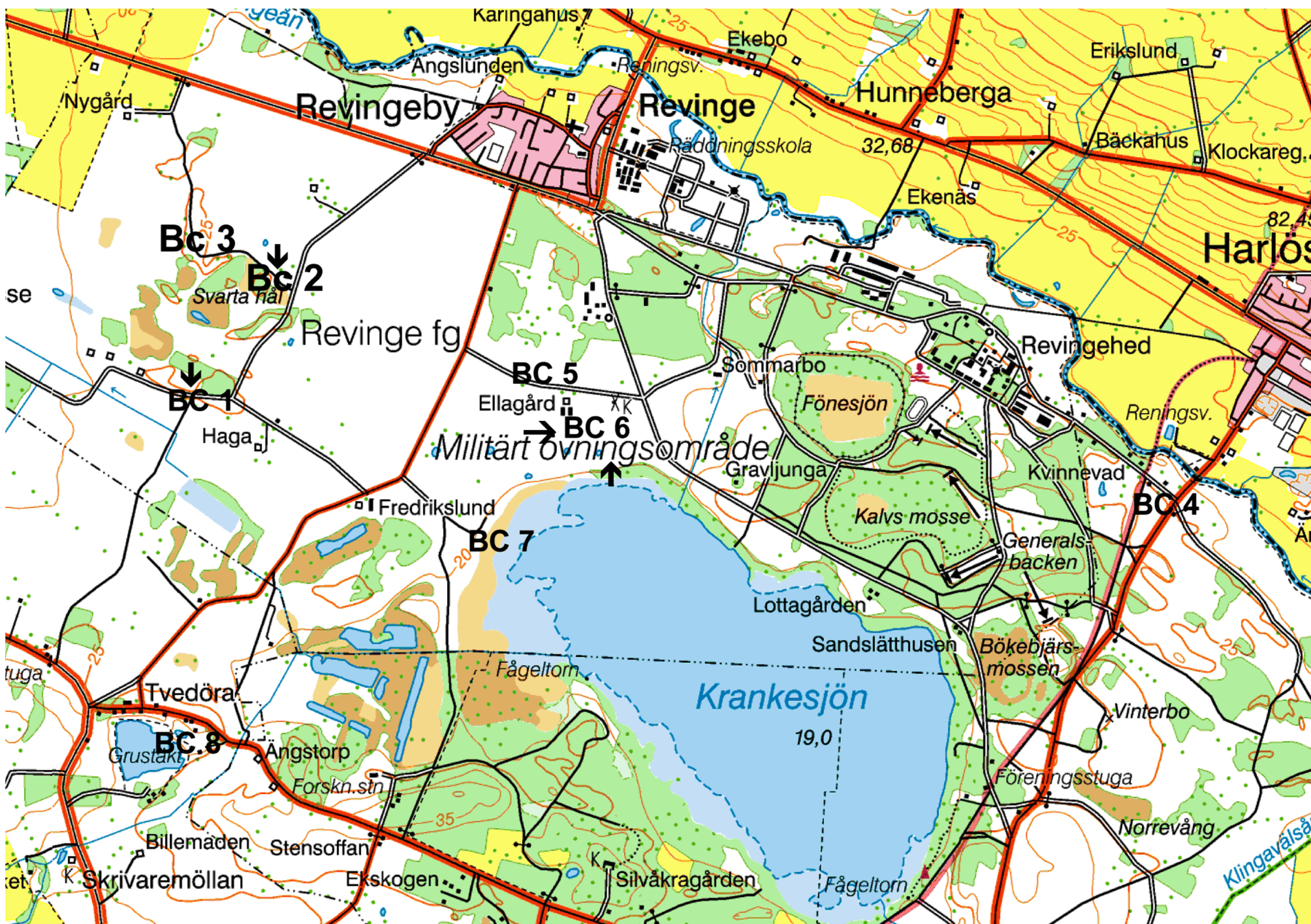
1. Man måste se till så att det befintliga pölar skyddas från att trampas sönder av kreatur, köras sönder av motorcyklar eller köras genom med stridsvagnar. Samtidigt är det viktigt att tänka på att dammarna är beroende av bete eller körslitage under delar av året för att inte växa igen och för att bevara de öppna stränderna som hanarna vill ha för sitt spel.
2. Det är artens strategi att leka i tillfälliga dammar men de som valts på Revingefältet har ofta visat sig torka ut väl snabbt. Åtgärder för att förlänga vattenhållningstiden i en del av dammarna bör övervägas. Samtidigt får man vara försiktig så att man genom att gräva inte "gör hål i botten" och de torkar ut ännu fortare.
3. Det kan vara möjligt att gräva nya dammar i området. Detta är i allmänhet ett bättre alternativ än att fördjupa befintliga pölar.

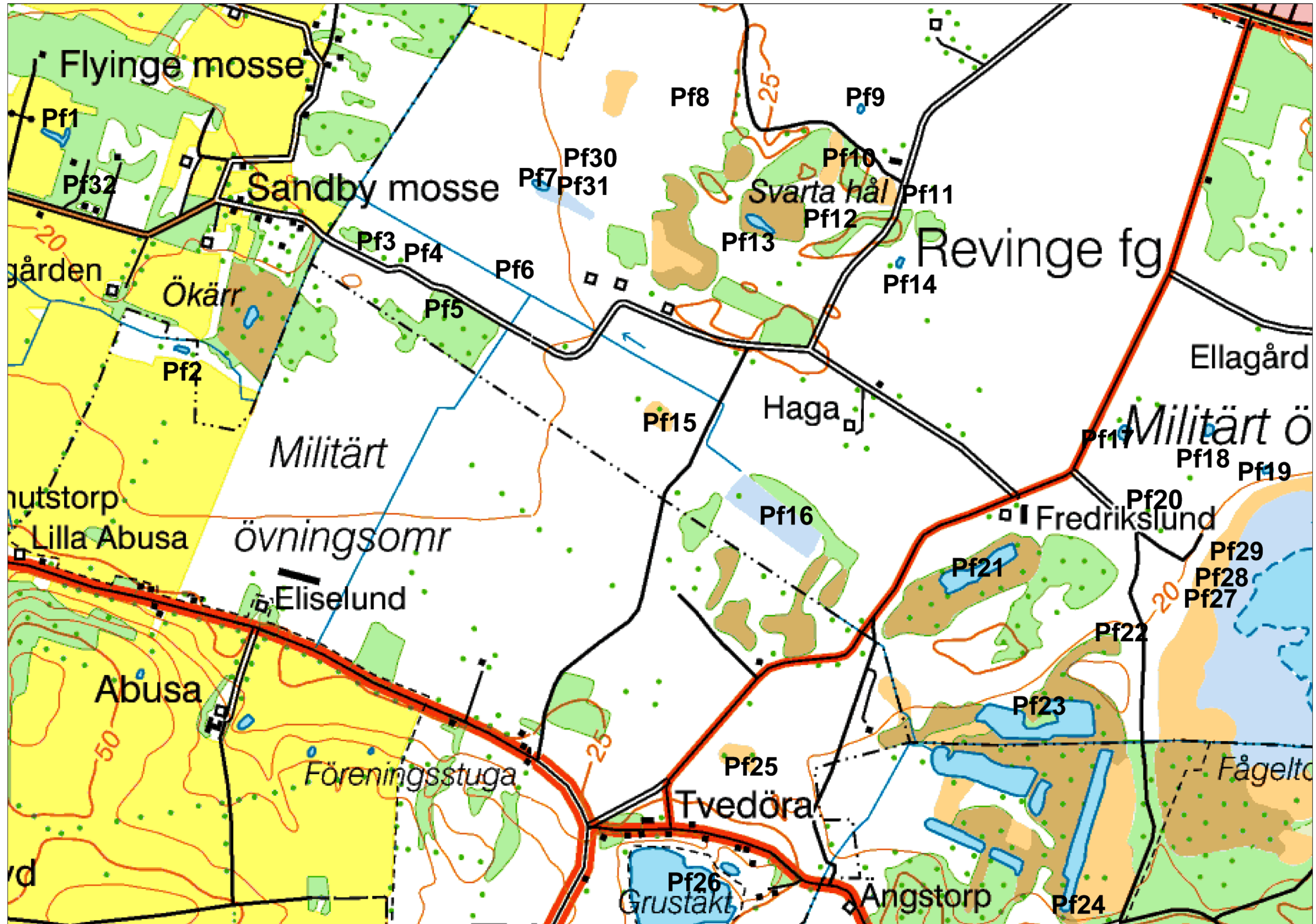
Referenser

- Andersson, Gunilla. 2001. Rapport "Inventering av lökgroda och stinkpadda 2001". Lunds kommun.
- Artportalen. 2009. <http://www.artportalen.se/vertebrata/default.asp>.
- Berglund, Boris. 1998. Projekt lökgroda 1993-1996. Länsstyrelsen i Skåne län Meddelande nr 98:9.
- Berglund, Boris. 2000. Projekt strandpadda 1998-1999. Länsstyrelsen i Skåne län Meddelande nr 99:39.
- Gislén, T. & H. Kauri. 1959. Zoogeography of the Swedish amphibians and reptiles. Acta Vertebratica 1(3):197-398.
- Loman, Jon 2004. Inventering och åtgärdsförslag för konfliktpunkter mellan groddjur. Vägverket.
- van Gelder, J.J. & H.C.M. Hoedmaker. 1971. Sound activity and migration during the breeding period of *Rana temporaria*, *Rana arvalis*, *Pelobates fuscus* and *Rana esculenta*. J. Anim. Ecol. 40:559-568.

Bilagor

1. Dammar där jag lyssnat efter lökgroda.
2. Platser varifrån jag lyssnat efter stinkpadda. Pilarna avser platser där ägg, yngel eller spelande hanar hittats 2009 av mig eller av Jan Pröjts (Artportalen).
3. Pölarna norr Svart hål där hanar av stinkpadda spelade 2009. Beteckningar enligt Tabell 2. Foto från april 2009.
4. Pölar söder Svarta hål som de tog sig ut i maj 2008 då hanar av stinkpadda spelade där. Med blått anges ett område där man kan tänka sig att anlägga en ny, något djupare, vattensamling (se "Förslag till åtgärder för skydd av stinkpadda på Revingefältet", rapport till Lunds kommun 2009).

Norr Svarta Hål

F

E

D

G

H

C

B

A

Söder Svarta Hål

